

Sedem smrtnih žrtev: dr. Korče, Stana Kante, Tilka Pivko, vsi iz Ljubljane; dr. Horn in Brucklerjeva iz Berlina; pilot Jarošenko in mehanik Anušič

Ze nekaj minut pozneje je šla vest o nezgodi kakor blisk po vsej Ljubljani. Sploh si ne moremo predstavljati, kako je mogla biti vest tako hitro

javljena. Dejstvo je, da je samo nekoliko časa pozneje že zapel telefon na rešilni postaji, nekako istočasno so peli telefoni že na žandarmerijskem poveljstvu, na aerodromu, na vojaški upravi, na sreskem načelnstvu, na policiji in med orožniškimi postajami. Na različnih mestih Ljubljane so začele trobiti avtomobilske sirene in avtomobili so z neverjetno brzino dirjali proti kraju nesreče.

Kdo od alarmiranih je bil pravzaprav prvi na kraju nesreče, se še sedaj v svojo gotovostjo ne more trditi. Ljubljansko reševalno postajo je obvestil Bricej Anton, poveljnik prostovolne gasilske čete. Ko so reševalci prispeli na kraj nesreče, je bilo tam zbranih že precej ljudi. Kmalu za reševalci so prispeli orožniki s postaje Hrušica, v nekaj minutah pa je bil tam z večjim številom orožništva tudi že dežurni orožniški častnik podporočnik Rajakovič Božidar. Že prej je bil tam z vodom vojaških kolesarjev tudi že poročnik Milosavljevič Milorad. Prvi pa je menda prispel z vojaštvom na kraj nesreče z vodom pešadijcev podporočnik Filipovič Dušan. Med temi prvimi je bil tudi naš poročevalec.

Strašen prizor

Ko so prispeli prvi ljudje na kraj nesreče, se jim je nudil strašen prizor: V sredi polomljenih dreves je bila grmada razvalin, s katerih je švigal hud plamen. Očividci so mogli samo iz nekaterih delov sklepati, da so to ostanki nekega letala. Situacija je bila nekako taka: najnižje je ležal zadnji trup letala. Malo višje sta ležala odtrgani kolesi, zraven je bil ogenj, potem je ležalo razmrčvarjeno truplo, malo višje zopet eno truplo in še nekaj višje ostale ruševine. Moremo reči, da ni ostal komad pri komadu in morda niti vijak na vijaku. Vse je bilo razmrčvarjeno in razdejano v pravem pomenu besede. S kupa, kjer je gorelo, je švigal tak plamen, da so ljudje morali stati daleč naokrog, tudi reševalci so imeli trdo delo, ker ni bilo v bližini vode ter so morali gasiti ogenj deloma tudi z vejevjem.

Trupla pod ruševinami

Prvo, kar je bilo so reševalci in z njimi vojaštvo ter orožniki začeli iskati potnike. Bilo je sicer na prvi pogled jasno, da od potnikov ni mogel nihče ostati pri življenju. Kljub temu pa je staro reševalno pravilo, da se išče najprej ljudi, in naj se jih najde žive ali mrtve. To pot je bilo sledeče: Ko so reševalci odstranjevali posamezne ruševine, se jim je tu in tam pokazala izpod ruševin kaka noga ali roka. Takoj so potem izvlekli dotična trupla, ki so seveda bila popolnoma razmrčvarjena: zvite noge, polomljene kosti, obrnjeni udi, strahovite brazgotine in praske, obleka vsa raztrgana, polomljeni prsni koš, okrog posameznih žrtv pa so bil ponekod razmazani možgani. Reševalci so polegali trupla izpod ruševin, ude kolikor mogoče popravili ter položili eno truplo k drugemu. Vse skupaj pa so pokrili s koci.

Kdo so žrtve

Z napetim zanimanjem je vse pričakovalo inč. aifikacijo žrtve. Vendar pa so morali čakati prihoda sodne komisije in tako v prvem času nikdo ni prav vedel, kdo so prav za prav žrtve. Kmalu pa se je izvedelo, da so danes zjutraj na aerodromu vstopili sledeči potniki: dr. Adolf Korčec, odvetnik, Stana Kante, državna uradnica, Tilka Pivko, učiteljica, vsi iz Ljubljane, dalje dr. Horn ter neka dama Brucklerjeva, ki sta oba iz Berlina. Dalje sta padla kot žrtve še pilot Jarošenko in mehanik Anušič. Razen pilota in mehanika so bili vsi potniki zamejnjeni na Jadran, le dr. Korčec je potoval z letalom radi svoje službe.

Tisoči gledalcev

Cim se je raznesla vest o strahoviti nesreči, so začeli ljubljanci na kolesih, na motociklih in na avtomobilih dirjati na kraj nesreče. Bila je to strnjena kolona vozil, ki so zasedla skoraj vse dohode. Se več pa je bilo pešev, ki so tekli proti Bizoviku. Kmalu je bilo okrog kraja nesreče na tisoče gledalcev. Razumljivo je, da so imeli orožniki ogromno dela, da so lahko obvladali to ogromno maso ljudstva, ki je silila čim bliže k mestu, kjer je bilo pogorišče in so ležale ruševine.

Prišli so prihajati tudi oblastveniki, med katerimi je bil menda prvi mestni župan dr. Adlešič. Vse je z strahovito pobitostjo komentiralo žalostno nesrečo. Omeniti moramo tudi zdravnika dr. Zvonkija, ki je z vojaštvom prispel kot prvi medicinec na kraj nesreče. On opravlja ravno orožne vaje in je imel ob času dežurno službo. Seveda ni mogel drugega, kakor ogledati si smrtne žrtve.

Star avijon...

Nad strahovito nesrečo iz leta 1933, kateri se je pridružila še današnja, se mora vsakdo zamisliti. Kako je mogoče, da ravno v Sloveniji in v naši državi prihaja do takih nesreč. Ti dve nesreči sta nas spamelovali, da se končno do temelja revidira naše celokupno civilno zrakoplovstvo.

Saj neke vendar mora biti napaka: ali imamo pri zrakoplovstvu ljudi, ki se na zrakoplov-

stvo sploh ne razumejo, ki nimajo posluha za brnenje avijonov in skratka, ki jim življenje potnikov ni tako pri srcu, da bi odložili svoja mesta, ker se ne čutijo sposobne za ta poklic, ki je gotovo eden najbolj odgovornih poklicev. Druga možnost je, da imamo v našem civilnem letalstvu morda take aparate, ki bi jim odgovorni ljudje ne smeli zaupati človeških življenj. Zdi se, da je bilo v današnjem slučaju oboje: poučeni ljudje vedo, da je motor že včeraj nagajal na letališču na Grobnickem polju pri Sušaku. Letalo je bilo polno zasedeno in vsi potniki že na svojih mestih, motorji pa se niso niso marali vžgati. Mehaniki so vrteli propelerje, toda motorji so samo prhali in zopet umolkli. Potem so jih mehaniki toliko popravili, da so po skoro osemminutni zamudi letalo dvignili v zrak. Od leta na Grobnickem polju do letališča v Ljubljani je letalo potrebovalo natančno 37 minut.

Ko je letalo čez Gorski Kofar ga je precej za krili letala vsled hitrosti vožnje vlekle dolge vodene ploskve.

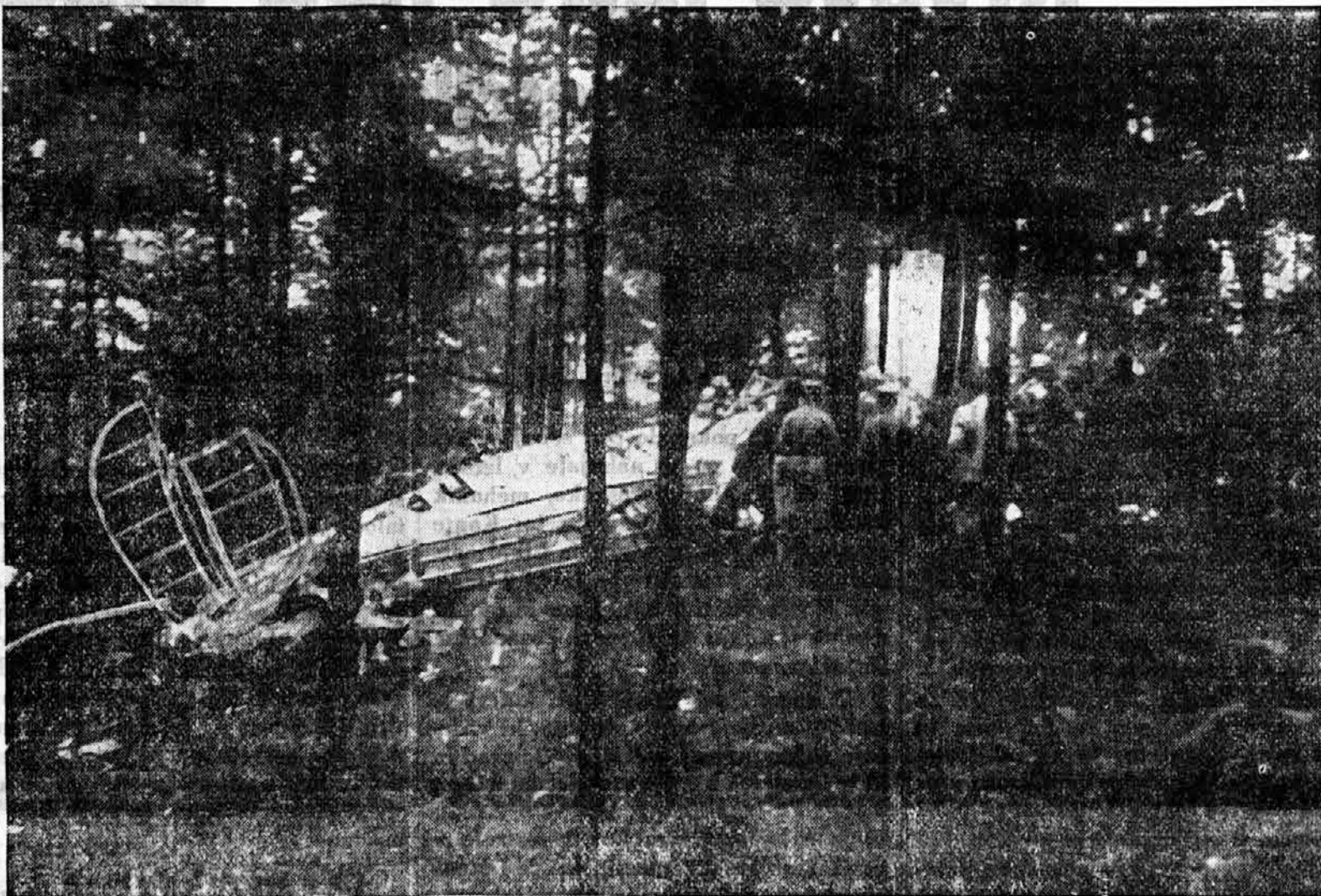
To letalo smo dobili v Ljubljano po nesreči leta 1933 in je bilo prej na progi Belgrad-Skopje. Po nesreči leta 1933 smo dobili za to našo progno novo letalo iz Anglije, toda uprava našega civilnega zrakoplovstva je pristala na to, da je to novo letalo odšlo na progno Belgrad-Skopje, kjer je še danes v službi, na našo progno pa je sprejelo staro letalo z proge Belgrad-Skopje.

To staro letalo je torej pri nas obračevalo komaj dobri dve leti.

Posebno poglavje otvori današnji odlet z letališča v Dev. Mar. v Polju. Če bi imeli mi strokovnjake, bi morali pri odletu spoznati, da motor ne deluje pravilno, če so to spoznali celo lajki, nad hišami katerih je danes letalo letelo. Uvodoma smo namreč že omenili, da je strahovito in nenavadno brnenje in ropotanje motorja spravilo iz hiš skoraj vse ljudi, ki so to ropotanje slišali. Če so naši ljudje na aerodromu po včerajšnjem nagajanju motorja na Sušaskem letališču sploh še smeli zaupati človeška življenja, bi morali vsaj na svoj posluš kot strokovnjaki spoznati, da utegne priti do kake motnje. Cim je bil povod, da se v pravilno funkcioniranje sploh vsaj malo sumi, bi moralo letalo ostati pri tleh. Vse dotlej, dokler ga strokovnjaki ne pregledajo in dokler oni ne izjavijo, da se letalu lahko zaupa potnike. Medtem pa v promet postaviti rezervno letalo.

Na ženitovanjskem potovanju

Ob zaključku lista izvemo, da sta Berlinčana dr. Horn in Brucklerjeva novoporočenca in sta se peljala na Jadran na ženitovanjsko potovanje. Kakor smo že uvodoma omenili, bi zjutraj avijon zamudila, a jih je še avto pravočasno pripeljal na aerodrom.

Pod njim je ugasnilo sedem življenj...

Lov za razbojniki in morilci

Maribor, 14. julija.

Končno veljavno je sedaj ugotovljeno, da sta izvršila grozovit roparski umor v Mejni ulici dva domača zločinca, brezposelna delavca Karel Stern in Ivan Kolar. Poleg izpovedih prič, ki so navedle tako obtežilne okoliščine za njuno krivdo, je dokaz tudi beg in dosedanje skrivanje pred zasledovanjem oblasti, končen dokaz pa je podalo priznanje Sterna, ki ga je izrekel nocoj vprico Kolarjeve matere.

Beg do Celja

Oba zločinca sta imela na svojem dosedanjem begu čudovito srečo. Vedno so jim bili zasledovalci tik za petami, pa vedno sta srečno odnesla vrano kožo. Takoj isti dan, ko je bil umor izvršen, so ju videli v Slivnici pri Mariboru. Potem je za nekaj časa izginila sled za beguncema, včeraj pa se je ponovno pojavila, in sicer v Celju. Neki Domiter iz Maribora, ki Kolarja pozna, ga je naenkrat zagledal med množico na celjskem trgu. Vedel je, da ga zasledujejo oblasti zaradi suma umora v Mejni ulici ter je bil radi tega ves osupel. Kolar je bil že drugače oblečen, kakor v Mariboru. Imel je na sebi nov temen suknjič in bele hlače, pod pazduho pa aktovko. Domiter je takoj odhitel po najbližnjega stražnika, ko pa se je vrnil, ni bilo Kolarja več nikjer. Očividno je zaslužil, da mu preti nevarnost ter je naglo pobrisal na varno.

Iz Celja nazaj v Maribor

Policija je bila prepričana, da sta se oba morilca podala iz Celja naprej proti Hrvaški. Imela sta denar in beg bi jima bil s tem znatno olajšan. Pozornost varnostnih organov se je zaradi te domneve obračala v označeni smeri, morilca pa sta jo, kakor naalž, ubrala baš v nasprotno stran. Odpejala sta se naravnost v Maribor. Pri sinočnjem večernem vlaku sta se pojavila na postaji Store, kjer sta kupila karte za Maribor. Z vlakom pa sta se peljala samo do Hoč, ker sta vedela, da bi ju na mariborskem kolodvoru policija gotovo prepoznala. V Hočah sta izstopila. Napotila sta se peš po železniški progi proti Mariboru. Nekaj korakov od hoške postaje ju je opazil službojoči uradnik ter ju opozoril, da je hoja po progi prepovedana. Odvrgnila sta mu, da sta namenjena na Tezno ter ne bosta šla po progi, ampak po pešpoti poleg tira. Oba neznanca, ki sta izstopila v Hočah, četudi sta bila namenjena na Tezno, sta vzbudila uradniškovo pozornost. Kar naenkrat se je pojavil sum, da bi bila morda to oba morilca, ki ju oblasti zasledujejo in naglo je obvestil hoške orožnike. Ti so se podali ob progi, niso pa nikogar opazili. Očividno sta oba ubrala drugo smer ter skozi stražniške gozdove šla proti cilju.

Pred Kolarjevim domom

Nocoj pomoči je začela mati osumljenega Ivana Kolarja naenkrat trkanje na okno. Vstala je iz po-

stetje ter odprla okno. Presenečena je opazila pod oknom svojega preganjanega sina. Vsa prestrašena ga je vprašala: »Ivan, kaj si naredil? Kaj ne veš, da je Strajšak mrtel, da sta ga ubila?« Odgovor na to vprašanje pa je nenadoma dal Stern, ki je stal poleg Kolarja v temi. Dejal je, da je Strajšak navalil nanj s sabljo in je bil zaradi tega prisiljen, da ga je usmrtil. Takoj nato sta oba morilca izginila v noč.

Mati prijavila sina

Danes dopoldne je prišla na mariborsko policijo nesrečna mati zločinskega sina ter je prijavila, da je prišil Ivan Kolar ponoči domov ter jo je klicala. Na policijski so se umevno čutili drznosti obeh rokovanjcev, da sta si upala sredi najhujšega zasledovanja povrniti se nazaj v domač kraj, kjer ju vsakdo pozna. Takoj so bili odposlani deleviki na Pobrežje, obveščene pa so bile zopet vse okoliške orožniške postaje. Zasledovanje se vrši z vso temeljitostjo. Vse okoliške in mestne gostilne so pod nadzorom, vsa skrivališča, v katerih zločinci po običaju iščejo zavetja, so bila parkrat preiskana. Vendar, kakor da si ase osumljenca vrdla v zemljo, tako je zmanjkala za obema zopet vsaka sled. Vendar je jasno, da se dolgo ne bosta mogla skrivati in bosta vsak čas padla v roke pravice.

Krvava zarja v Španiji

Madrid, 15. julija. V Madridu in v vseh večjih mestih so bile izdane zelo stroge policijske odredbe zaradi velikega ogroženja, ki ga je izzval umor desničarskega prvaka. V Madridu so zaprli preventivno 175 pristašev desničarskih strank.

Madrid, 15. julija. D. Havas poroča: Zdravnik Albinina, vodja nacionalistične stranke, ki je videl truplo Sotella, je izjavil dopisniku Havasa, da je bilo truplo polno udarcev in ni bilo prebodeno. Sotello je bil ubit z revolverjem in je strel bil oddan od zadaj in je prebil mozeg.

Madrid, 15. julija. D. Havas poroča: Aretiran je bil policijski poročnik Moreno s 15 redarji svojega voda. Vsi aretirani redarji pripadajo policijskim napadalnim oddelkom, in so bili aretirani, ker so osumljeni, da so sodelovali pri umoru Sotella. Menijo, da so redarji s svojim zločinom hoteli maščevati smrt policijskega poročnika Castiglia, ki so ga pred nekaj dnevi ubili člani desničarskih mladinskih organizacij. List »Ja« objavlja obširno poročilo o okolištnosti umora, dasi je poročilo zelo cenzurirano. Iz tega poročila se vidi, da so žrtve najprej zelo mučili, nato pa jo ubili z revolverskimi strelci.

Naročajte in širite „Slovenski dom“!

Dardanelska konferenca

Montreux, 15. julija. o. Angleška delegacija je dobila iz Londona popolnoma nova navodila, po katerih se zdi, da se bodo kmalu izgledla vsa nasprotja med ruskim in angleškim stališčem. Opazovalci trdijo, da sta Litvinov in lord Stanley na svojem sestanku prišla do sporazuma o pravicah, ki jih imajo sovjetske vojne ladje v mirnem času, in je Anglija privolila v to, da se razpusti ožinska komisija, ki nadzira Dardanele. Vse delegacije so ta predlog sprejele, svoje pomisleke

je stavil samo francoski delegat Paul Boncour, ki se vedno vztraja pri svojem stališču, na se to vprašanje uredi z dvostranskimi pogodbami. Za to sta se Litvinov in Paul Boncour ponovno sestala. Ker pa Paul Boncour ni odstopil od svojega stališča so se pri njem zglasili tudi turški delegat, rumunski delegat ter nato še ponovno Litvinov. Prevladuje mnenje, da se bo tudi tu našel kompromis.

Italija prosi za denar

London, 15. julija. o. Današnji »Daily Telegraph« trdi, da je prispelo v Rim več višjih uradnikov angleškega finančnega ministrstva, ki se bodo pogajali z merodajnimi italijanskimi trdniki o ureditvi finančnih vprašanj, ki so v zvezi z ukinitvijo sankcij.

Habsburško vprašanje - kot prej

Dunaj, 15. julija. o. Ko se je na eni strani toliko komentiral sporazum med Nemčijo in Avstrijo in bilo od vseh strani postavljeno v zvezo tudi z zopetno vzpostavitvijo Habsburžanov na avstrijski prestol, sedaj prihajajo z druge strani od dobro poučenih krogov vesti, da se v tej pogodbi sploh ni govorilo niti besede o Habsburžanih. Poudarja se, da je ta nemško-avstrijski sporazum to vprašanje pustil v istih mejah kakor je bil do sedaj.

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936

JUBILEJNI
**5. MARIBORSKI
TEDEN**

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIŠ. KPALJ. ANDREJA
(50% popusta na železnica od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušanja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralno in motorno letalstvo - Protipilnska obramba - Filatelistična razstava in borza znamk - Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Turisti promet - Žena v obrti - Moderna revija - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavističu.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

Nemški vljudnostni obisk Rima

Rim, 15. julija. o. Nemško vojaško odposlanstvo je že odpotovalo v Rim. Iz zanesljivih virov se izve, da se bodo nemški častniki udeležili italijanskih vojaških vaj le iz gole vljudnosti in da njihovo potovanje nima nikakega političnega značaja.

Stajadinovič v Kragujevcu

Belgrad, 14. julija. AA. Danes je na povratku z Bleda potoval mimo Belgrada v Kragujevac predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič. V Kragujevcu bo pregledal vojaški tehnični zavod. V Belgradu se je pridružil ministrskemu predsedniku minister vojske in mornarice general Ljubomir Marić. V njunem spremstvu so general Terzibasich, načelnik topniško-tehničnega oddelka ministrstva vojske in mornarice dr. Gasič, kabinetni šef predsednika vlade Protić in kabinetni šef zunanjega ministra.

1590 smrtnih žrtv vročine

Newyork, 15. julija. r. Dasi je val vročine trenutno popustil, se vendarle zopet vrača novi val vročine in je vročina narasla od 49 na 54 stopinj Celzija. Do snci je zaradi vročine umrlo 1590 oseb.

Drobne

Bukarešta, 14. julija. AA. Rador poroča: Kasijsko sodišče je Titulesca proglasilo za dosmrtnega senatorja.

London, 14. julija. AA. »Daily Mail« poroča, da je angleška tajna policija zbrala material o tem, da arabski upor v Palestini podpirajo iz Moskve. Nedavno so v neki naselbini severno od Tel-Aviva odkrili komunistično centralo, ki je bila v zvezi z Moskvo.

Rim, 15. julija. o. Danes, dne 15. julija, ko je napovedana ukinitve sankcij proti Italiji, bo vsa Italija v zastavah. Trenutek, ob katerem bo to ukinitenje sankcij nastopilo, bo označen po radiu ob 8 uri zvečer po sončnem zahodu, ko bodo naenkrat zavihrale zastave po vsej državi.

Ljubljana danes

Koledar

Sreda, 15. julija: Vladimir.
Celtnik, 16. julija: Marija Kl.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Levstek, Resljeva cesta 1, tel. 26-13; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; Komolar, Vič, Tržaška cesta.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 15. julija: 12.00 Reprodukcijski koncert raznih pesmi 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, sporeci, obvestila 13.15 Radijski orkester 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Mesečni kulturni pregled (iz Beograda) 19.50 Mladinska ura: Kako nastane vremenska napoved (g. dr. Oskar Roy) 21.10 Zgodovinsko-kulturni pomen Stijene — ob 800 letnici ustanovitve (g. Mikš A.) 20.30 Operni speli in fantazije — Poje gđ. Zvonimira Zupčevića s spremljevanjem Radijskega orkestra 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Prenos iz Parkhotela na Bledu: Plesni orkester Erich Herse.

Drugi programi

SREDA, 15. julija. Beograd 1: 19.50 Vokalni koncert 20.30 Humoriistični časopis 21.30 Vokalni koncert 22.00 Narodne pesme iz Ljubljane 22.15 Plesna glasba Zagreb: 19.30 Mesečni kulturni pregled 20.30 Mladinska ura: Kako nastane vremenska napoved 21.10 Zgodovinsko-kulturni pomen Stijene — ob 800 letnici ustanovitve (g. Mikš A.) 20.30 Operni speli in fantazije — Poje gđ. Zvonimira Zupčevića s spremljevanjem Radijskega orkestra 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Prenos iz Parkhotela na Bledu: Plesni orkester Erich Herse.

Ptujske novice

Pluj, 13. julija 1936.

Naplavljeno moško truplo. Drava je naplavila pri Sv. Marku niže Ptujja truplo starejšega moškega. V utopljeno so spoznali 55-letnega Jožefa Stebha, sodarja iz Ptujja. Stebih je odšel preteklo soboto od doma in se ni več vrnil. Ni še dognano, ali je postal žrtev Drave po nesreči, ali je izvršil samomor. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Marku, kjer ga pokopajo.

V cisterni utonil. Na dvorišču graščine Ravno polje se nahaja betonirana cisterna, ki je določena za gosti in rance. Na dvorišču so se igrali otroci, med katerimi je bil tudi dvehletni Stanislav Vidovič, sin v graščini služočega Janeza Vidoviča. Ko so se starejši otroci odpravili, je Stanislav zlezal do cisterne zgubil ravnotežje, padel v vodo in utonil. Ko so ga šli pozneje starši iskati, so ga našli že mrtvega.

Gibanje prebivalstva. V II. četrtletju je bilo v Ptujju naslednje gibanje prebivalstva: V območju mesne nadžupnije Sv. Jurja se je rodilo 28 otrok, poročilo se je 8 parov, umrlo pa je 44 oseb (vštevši bolnišničarje). — V območju župnije Sv. Petra in Pavla se je rodilo 37 otrok, poročilo se je 12 parov, umrlo pa je 23 oseb.

Poroče. V prostiškem cerkvi so se poročili: Jožeflec, mehanik in Roza Kotnik, kuharica, oba iz Ptujja; Anton Keber, mestni čuvaj, in Marija Palenčič, zasebnica, oba iz Ptujja. Zenin je star 82 let, nevesta pa 71 let. Novoporočencem obilo sreče!

Smrtna kosa. V Budini pri Pluju je umrla Liza Rekuš, užitarica, v visoki starosti 93 let; v Spuhlju pa Marija Pukšič, posebnica stara 63 let; v Ptujju pa Ana Korenjak, zasebnica, stara 69 let. — Blag jim spomin!

Celjske novice

Celje, dne 14. julija.

Smrtna žrtev neprevidnega norčevanja. Danes dopoldne je umrl v celjski bolnišnici 34-letni čevljar Lešnik Anton, doma iz Podvrlja pri Braslovcah. Lešnik je postal žrtev neprevidne šale, ki jo je drago plačal s svojim življenjem. V nedeljo, dne 12. julija sta se namreč doma pred hišo za šalo ruvala z nekim moškim. Med ruvanjem sta oba padla na tla, toda Lešnik tako nesrečno, da sta pri padcu zlomili hrbet. V ponedeljek so Lešnika prepeljali v celjsko bolnišnico, a vsaka pomoč je bila zaman. Danes dopoldne ob pol 10 je v bolnišnici kot žrtev nepremišljene šale umrl.

Številne žrtve nesreč. Andrej Dominik, žel. drogovni delavec, star 48 let, doma na Slatinu pri Ponikvi, se je ponesrečil v nedeljo, ko je v Lipoglavu stopil z vlaka; ko je šel iz vlaka je namreč padel in si zlomil desno nogo pod kolenom. — Senčar Zofija, učenka gospodinske šole pri šolskih sestrah v Celju, stara 17 let, je v ponedeljek v Celju padla in si zlomila levo roko. — Pri sekavni div se je v ponedeljek vselila v levo roko 43-letna posrežnica Lebič Marija v Gaberju; odsekala si je en prst, druga pa presekala. — Kacin Marija, 28-letna kuharica na Bregu pri Celju, je v nedeljo padla z lestve in si zlomila desno nogo pod kolenom. — Pukl Ljubo, sin vinškega trgovca z Loznice pri Celju, star 8 let, je v ponedeljek doma pri igri padel in si zlomil desno nogo.

Surov napad v gostilni. V ponedeljek ob 8 zjutraj je v neki gostilni v Slivnici napadel delavec Rudolf Metličar iz Slivnice 27-letnega brezposelnega čevljarja Voga Rudolfa s Trške gore pri Slivnici ter mu z nožem prerezal kile na levi roki.

Na zatožni klopi zaradi poskušnega razbojništva. Pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča se je danes zadaviral 44-letni brusač Čep Filip iz Zakola pri Brezicah, ki je bil obtožen, da je 14. junija okrog 22 pred gostilno Jožefa Cirskega v Črncu pri Brezicah napadel 38-letnega lastnika gostilne Jožefa Cirskega, hočeč ga izropati. Pri današnji razpravi se je izkazalo, da ne gre za nikak poskus razbojništva, temveč za čisto navaden pretep in je bil zaradi tega Čep oproščen.

Strajk v tovarni Elka končan. Včeraj smo poročali, da je izbruhnila v tovarni »Elka« zaradi odpusta ene delavke v ponedeljek popoldne stavka celokupnega delavstva. Vršila so se takoj pogajanja s strani delavcev in lastnikov podjetja in se je stavka danes že končala ter so šle delavke ob eni uri popoldne zopet na delo.

Žrtev materinstva. V celjski bolnišnici je umrla danes ob 4 popoldne v cvetu mladosti 28 let kot žrtev materinstva gospa Marija Belci, soproga kleparskega pomočnika g. Belca pri g. Krajncu v Aškerčevi ulici. Pokojna gospa je dne 11. maja t. l. povila dve zdravi deklici — sama pa zanje žrtvovala svoje življenje. Od poroda se ni več opomogla in jo je sedaj Bog rešil telesnih in duševnih muk. Naj počiva v miru, žalujočim svojcem iskreno sožalje.

Zakaj sem brez dela?

Naša anketa med brezposelnimi

Ljubljana, julija.

Po cestah jih vidimo, kako hodijo brez cilja po mestu ter čakajo kdaj pride večer, da se vležejo v kakšen skrit kot; bodisi kje v kakšnem kozolcu zunaj mesta, bodisi v kakšnem zapuščenem azilu ali kletnem stanovanju — največkrat s praznim želodcem, da se zjutraj zopet zbude s tistim večnim skeletnim občutkom lakote. Povprašali smo nekaj teh ljudi, kako so prišli ob delo, če so ga sploh kdaj imeli:

Bil sem žagar

Pripoveduje star mož, ki je imel danes srečo. Zbral je nekaj dinarjev, za juho in kos kruha bo že. Hodil sem po mestu od hiše do hiše, povsod sem bil znan. Moja žaga je rezala, da je bilo veselje. Lepa, suha bukova polena so bila, v mojih časih največ klafterska, kakor jih sedaj ni več, le v zadnjih letih so prišla v modo meterska polena. Ljudje so me radi imeli ter so me sami prišli klicati na magistrat, kjer smo tedaj spali v pritlični sobi. Res ni bilo moje življenje nikoli posuto z rožicami, vendar pa je bilo vsaj za življenje, celo prihranil sem si nekoliko. Počasi pa je vse minilo. Ko sem videl prvo cirkularno žago na bencinski pogon, se še zmenil nisem. Nisem verjel, da mi bo taka žaga kdaj mogla odjesti kruh. Toda bencinski žag je bilo čim dalje več po mestu in dandanes le redko katera stranaka še da žagati poštemu delavcu drva. Bolj previdni so bili moji tovariši, ki so si omislili cirkularke, jaz pa se s to novotarijo nisem mogel sprijazniti. Počasi so skopneli moji prihranki, postal sem štar in truden, tako vidite sem prišel ob delo ter moram sedaj prositi krog dobrih ljudi. Toda še zdaj rad primem za žago, seveda mi jo mora kdo posoditi, ker sem svoje žage že prodal, pa tudi za sekiro, samo ako mi kdo priliko, da...

Lesni manipulant

Je v najlepših letih, tako okoli 35. neoženjen in čvrst. Na obliki se pozna, da je mlad mož videl nekoč »boljše čase«, dasi je že oguljena. Mirno pripoveduje, kakor da mu ne bi bilo nič: »Bil sem dolgo let uslužben pri znani večji tvrdki, ki je eksportirala les in lesne izdelke. Jaz sem bil običajno zaposlen v gozdu ali na žagi, kjer sem prevzemal les, ga sortirali, zapisoval in oddajal voznje. Lepo sem zaslužil, povrh plače pa sem imel tudi neke procente in pa druge ugodnosti. Moja usoda pa je podobna tisočim drugim. Se pred temi sankcijami je pričela kupčija z lesom hirati, tvrdka je prodajala čim dalje manj, pritiskala je kriza in tvrdka se je sprijaznila z mislijo za likvidacijo. Odpuščala je delavca za delavcem, končno so prišli tudi nameščenci na vrsto, mene pa je tvrdka držala skoraj najdlje: poznam namreč izvrstno les. Končno sem moral tudi jaz na cesto. Kam naj se obrnem? Razen svoje stroke ne znam prav ničesar drugega. Za vajenca vendar ne morem iti, zasebnih nameščenecv brez posla pa je danes toliko, da se za vsako skromno službico kar trgajo.«

Bivši tovarniški delavec

Starejši mož z razoranim obrazom, toda že z rokami brez žuljev. Na vprašanje, kako je prišel ob delo, odgovarja: »Tako kot drugi. Bil sem v tovarni delal sem s kakšnimi sto tovariši. Težko delo je bilo, stali pri ognjeni peči in vlivati ter variti žarečo kovino. Se ponoči se mi je sanjalo o tem ognju. Toda zaradi sote se je potopelo, saj česa vsega človek ne počne za ta ubogi kruhek. Oženil sem se, otroke imam, zdelo se mi je že, da sem na konju. Kar naenkrat, kakor da bi se svet prevrnil: tovarna je ustavila obrat in skoraj vsi smo bili na cesti, vsi brez svoje krivde. Nekaj časa sem živel od tistega, kar sta mi dala Okrožni urad in Borza dela, toda počasi je tudi to prenehalo. Zena mi je od žalosti in obupa pričela hirati in je umrla. Sedaj živim kakor nanese, kar mi da mestni socialni urad in pa sem in tja kdo mojih otrok, ki pa se morajo tudi boriti s težavami v življenju.

To in ono v času sodnih počitnic

Ljubljana, 15. julija.

V dobi sodnih počitnic, ko je nastopila tudi huda stiska zaradi kislh kumar in pastij dni, si skuša sodni reporter napolniti svojo torbo z najrazličnejšimi drobnarijami in tudi s številkami v zemljiški knjigi je sklenil prijateljstvo, ko sam ni posebno vnet številčkar.

Tudi boben počiva...

V pritličju justične palače — tam na levo od glavnega vhoda — vise velike objavne deske. Nekatero so določene za razglase o razpisanih dražbah. Najprej sta 2 deski samo za dražbe hiš in posestev. Julija boben lepo počiva. Ni razpisanih nobenih dražb hiš in posestev. Hudo in žalostno pesem pa bo boben začel peti meseca avgusta proti koncu sodnih počitnic, ki se končajo 15. avgusta. Za avgust je razpisanih 17 javnih dražb. Na dražbo bo prišlo med drugim v mestu in okolici 14 hiš skupno z vrtovi in zemljišči, samo v mestu bo na dražbi prodanih 6 hiš. Skupna cenilna vrednost vseh na dražbo prihajajočih hiš in zemljišč znaša 3.172.523 din. Najnižji ponudek je določen na 1 milijon 753.698 din. Na dražbi bodo prodane tudi 3 stanovanjske hiše v Spodnji Šiški ob Celovski cesti, katerih cenilna vrednost je določena na 1 milijon 106.175 din, najnižji ponudek pa na 508.087 dinarjev. Na Viču bo prodano neko posestvo, ki je cenjeno na 578.887 din, najnižji ponudek znaša pri tem 305.940 din. Prodano bo dalje v Zgornji Šiški in Dravljah več posestev. V žlebeh pride na dražbo mala kmetija, cenjena na 5160 din.

Pod težo zakrivljenega paragrafa

Ljubljana, 15. julija.

Počitniški mali senat vsak teden obravnava nekatere kazenske zadeve. Pred tri sodnike prihaja navadno mali in veliki umovci. Pa tudi drugi delinkventi občutijo težo kazenskega paragrafa.

Štiri mesece strogega zapore

Pred sodnike je najprej včeraj prišel samski čevljarček, stanujoč v Zagorju ob Savi, Francek C., doma iz celjske okolice. Letos 10. junija je vandr okrog. Najprej je v Zgornjem Kašlju izmaknil Karlu Mercini 8 balinarskih krogel, vrednih 400 dinarjev. Nato je v Sostrem pobral Jeri Cernetovi odojo, vredno 50 din. V romantičnih Unajnarjih pa Francetu Jančarju 16 kg kaše v vrednosti 65 din. Pred sodniki je vse lepo priznal. Prejel je 4 mesece strogega zapore.

Čevljar

»Saj veste, da je največ brezposelnih v čevljar-skem stanu. Vedno obžalujem, da sem se šel učiti te obrti, ki sedaj tako žalostno propada. Kdo pa je tedaj tudi računal, da se bo čevljarska industrija tako silno razvila! Kdo pa je prva leta po vojni pri nas kaj vedel o Bati in drugih velikih tvrdkah. Delal sem kot pomočnik pri več mojstrih, povsod so bili zadovoljni s menoj. Povem vam pa tudi, da tako imenitnih čevljevčkov za kakšno gospodično ali gospo, kakor sem jih znal napraviti jaz, ne dobite v nobeni trgovini. To je res specialno delo, toda kaj ve današnji damski svet, kaj je čevljev dobre solidne vrste. Samo da je na oko lep, kako je pa izdelan, se ne zmeni nihče. Čevljev pa mora biti lep in soliden! Toda, kaj mi je pomagalo vse moje znanje in vsa spretnost: Zadnji mojster, pri katerem sem delal, je naenkrat strahoma opazil, kako mu izostajajo naročniki, nazadnje je le še malo stalnih starejših naročalo pri njem delane čevlje, danes jih menda že nihče. Lepega dne je dejal mojster tudi meni: »Franc, saj vidiš, kako je. V soboto te bom izplačal. Sedaj tavam okrog in iščem kakšnega zaslužka. Ne ustrašim se nobenega dela. Tudi v Ljubljani sem že delal in pri zidarjih. Včasih sem in tja komu kakšen čevljev zaflakal, toda le na skrivaj, kaj hočem. Moj mojster živi sedaj le od krpanja, jaz pa po zakonu nihi tega ne smem, češ da sem šušnar. Pa sem vendar »ga dela naučen. Gospod, podarite mi eno cigareto!«

Tipkarica je bila

Ni več mlada, toda že utrujena življenja. Takle je njena usoda: »Meni ni bilo nikoli v življenju dobro. Z največjo težavo sem študirala, da sem dovršila šolo. Moje prijateljice so bile srečnejše, ker so bile bolj nadarjene, jaz pa sem se morala cele noči ubijati s knjigami in se vaditi. Povrh vsega pa sem že tedaj morala skrbeti za vsakdanji kruh, doma smo bili revni in so komaj čakali, kdaj pridem jaz do kruha. No, to se mi je posrečilo. Plača res ni bila bogve kakšna, toda za kruh in obleko je vsaj za silo zadoščala. Morala sem pač skromno, toda pošteno in dostojno živeti. Toda šefi imajo svoje muhe. Kar naenkrat, po polletni službi, ti mu pade nekaj v glavo, pa ti odpove. Tako sem menjala več gospodarjev. Bila sem tudi v službah, kjer sem morala sama odpovedati službo. Me ubogoe tipkarice, veste, smo izpostavljeni v zasebnih službah, marsičemu. Moj zadnji gospodar je gospodarsko propadel, zaprl pisarno in sedaj sem brez službe. Toda odnehati nečem. Sedaj se trenutno preživljam z raznimi deli, ki jih jemljem na dom. Rada bi si kupila pisalni stroj ter jemala delo na dom, toda stroji so dandanes dragi.

V Franciji je delal

Prav na dnu družbe je še mlad mož, toda že ves propadel. Življenje ga je spremenilo v velikega cinika. Je eden tistih cinikov, ki priberane dinarje spremene takoj v neko čudno mešanico gorilnega špirita in vode ter to brozgo, z največjim užikom pijejo. Navadno zganje jim je »pšemeko«, vino je »za babe«, oboje pa predrago. Fant pove — nekaj kozarkov ga je že —: »Kdo bi delal za tiste uboge groše, kakor jih delavec dandanes dobi. Tudi jaz sem delal, sedaj pa ne bom več! Pa težko sem delal. Ko nisem doma dobil nič primernege, sem šel v Francijo. Trdnjave smo zidali tam. Delo je bilo res težko in naporno, tako da sem dobival kar krvave žulje, toda denarcev se je zaslužilo. Ko smo trdnjave napravili, so pa Francozi napravili kratak račun, nam odpovedali, in ker drugega dela ni bilo, so nas izgnali. Tukaj nisem mogel dobiti dela, no pa saj se da tudi drugače živeti. Če se malo pomujam, pa že priberam kakšna dva kovanca na dan. V Ljubljani ne bi dobil več. Spim pa kjerkoli je, sedaj poleti se večkrat zgodi, da tudi v kakšnem jarku ali pa pod kakšno mesarsko stojnico, samo tam nas stražnik večkrat dobi in spodi! Gospod dve kronici mi podarite!«

Take so zgodbe in usode teh nesrečnikov, s katerimi se življenje dandanes tako neusmiljeno igra.

Jugoslovanski športniki na olimpijadi

Konec preteklega tedna je bila v Zagrebu važna seja Jugoslovanskega olimpijskega odbora, na kateri so določili natančno število naših olimpijskih tekmovalcev, ki bodo sodelovali v Berlinu in v Kielu.

Z ozirom na denarna sredstva, s katerimi razpolaga Olimpijski odbor, bodo našo državo zastopali 104 zastopniki, in sicer 82 moških, 13 žensk in 9 vodij.

Pri poedinih disciplinah pa je to število takole porazdeljeno:

Lahka atletika: 8 moških in 1 ženska tekmovalca ter 1 vodja.

Sabljanje: 6 moških, 1 ženska, 1 vodja.

Rokoborba: 5 rokoborcev z 1 vodjo.

Streljanje: 6 tekmovalcev, z njimi 1 vodja.

Kolesarjenje: 6 kolesarjev, 1 vodja.

4 kajak veslači.

Veslanje: 16 tekmovalcev in 1 vodja.

Plavanje: 5 plavalcev, 1 vodja.

Telovadba: 8 članov in enako število članic.

Sokola. Spremljata jih 2 voditelja.

Boksanje: 3 boksarji. Ti pa bodo nastopili le, če bodo na izbirnih tekmah, ki bodo 17. julija v Zagrebu, pokazali res dobro rutino.

Jadranje: samio 1 tekmovalac (tekme bodo v Kielu).

Vodja naše jugoslovanske ekipe bo g. Miroslav Dobrin, glavni tajnik Olimpijskega odbora. Materielne posle pa bo vodil g. Vladimir Jankovič. S tekmovalci bo šel v Berlin tudi dr. Vatroslav Dolničar, ki bo našim fantom nudil zdravniško pomoč, če bo potrebna. Kot maser pa bo šel finski trener Torp.

Olimpijadi bo prisostvoval tudi predsednik Jugoslovanskega Olimpijskega odbora g. dr. Stevan Hadži. Kot člana Mednarodnega olimpijskega odbora bosta prisostvovala: generalni svet. Djukičin in prof. dr. Franjo Bučar.

Jasno pa je, da bodo posamezne zveze lahko povečale število tekmovalcev na lastne stroške. Skupina Sokolov, 300 po številu, na olimpijadi ne bo sodelovala, ker nimajo sredstev. Isto se bo zgodilo s hokejskim moštvom, ker ni dovolj sposobno za tekmovanje.

Da igra pri vsej stvari denar glavno vlogo, vidimo ne le pri nas, pač pa tudi v Ameriki. Javni prispevki niso bili toliko, da bi krili vseh stroškov. Zaradi tega se je predsednik Olimpijskega odbora še enkrat obrnil na javnost, naj prispeva po svojih močeh. Zopet je bil odziv tako malenkosten, da bodo mogle Zedinjene države poslati v Berlin veliko manjše število tekmovalcev, kot pa so jih nameravali.

40 letnica Krekovega prosvetnega društva

Jesenice, 14. julija.

Pod bivšim režimom je Krekovo prosvetno društvo na Jesenicah preživljalo težke čase, ple-nili so mu zastave, vršili hišne preiskave, grozili s tem, da Krekovo dom sploh zapечатijo in le neugnanosti, društvenih funkcionarjev se je zahvaljili, da je društvo kot tako, četudi pod imenom »Aljaž« plodonosno delovalo in bodrilo s tem svoje članstvo, da ni v času nasilja klonilo. Dobro imamo še v spominu, s kakšnim veseljem je nekdanji poveljnik Branko Mitrovič, ki je strastno sovražil vse, kar je bilo katoliškega na Jesenicah, v spremstvu gospoda občinskega tajnika plenil društvene prapore bivših orlovskih odsekov in druge. Pa Krekovi niso klonili, vztrajali so, četudi s stisnjenimi zobmi in v upanju na boljše čase. In prihodnji mesec bo to eno največjih prosvetnih društev v Sloveniji slavilo svoj štiridesletni jubilej. Istočasno 30 letnico fantovskega društva ter 25 letnico širom Slovenije znano godo Krekovega prosvetnega društva na Jesenicah.

Notranja proslava društva bo že v nedeljo 23. avgusta, glavna pa 29. in 30. avgusta. Slavnostni spreved od Plavža na jeseniški stadion bo nekaj posebnega in zgodovinskega, kakršnega Jesenice še niso videle. Ob 10 uri na stadionu sv. maša, pri kateri poje vse ljudstvo, nato pa sledi: Gorenjski prosvetni tabor. Vsa društva Gorenjske že danes prosimo, da ta dan po možnosti odlože svoje proslave in se vsa udeležijo jeseniških slavnosti. Prosimo tudi, da program čim točneje preštedirajo ter v najkrajšem času vrnejo vprašalne pole.

Turistično športna loterija na „Mariborskem tednu“

Maribor, 13. julija.

Tukajšnja podružnica Jugoslovanskega Touring kluba priredi v okviru letošnjega Mariborskega tedna turistično-sportno loterijo, ki bo posebna privlačnost tujsko-prometne razstave. Po loterijskem načrtu sodeluje vsaka srečka v vseh treh žrebanjih, če ni bila izžrebana 10. maja. Najzanimivejše bo žrebanje 10. avgusta, t. j. ob zaključku jubilejnega »V. Mariborskega tedna«. Tre-tje in zadnje žrebanje pa bo neprekinjeno 18. oktobra t. l. Turistično-sportna loterija nudi 10.000 krasnih dobitkov. Glavni dobiček je brezplačno potovanje po Sredozemskem morju z luksurnim parnikom »Kraljica Marija« ali »Princesa Olga«. Nadaljni dobitki so: 2 brezplačni potovanja do Aten in nazaj, eno brezplačno potovanje po Donavi z luksurnim parnikom Rečne plovitve od Beograda do Dunaja in nazaj, 3 brezplačna potovanja po morju od Sušaka do Kotora in nazaj, brezplačno potovanje z luksurnim parnikom Rečne plovitve od Beograda do Oršave z enodnevnim bivanjem v Baile Herculeane (Rumunija), 4 brezplačna potovanja oziroma 10-dnevno bivanje v Dubrovniku, na Rabu, Plitvičkih jezerih ali na Bledu, 10 brezplačnih potovanj s tridnevnim bivanjem v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Splitu ali Sarajevu, 40 skupinskih potovanj po programu, ki ga določi Jugoslovanski Touring klub, 40 krajših weekend-potovanj po programu Jugoslovanskega Touring kluba, poleg tega pa je še 8988 dobitkov v turističnem in športnem priboru, opremljeni potrebščinah. Neizžrebane srečke je mogoče zamenjati za vpisnino v »potovalno kolo«, ki se snuje iz čistega dobička te turistično-sportne loterije. Udeležite se turistično-sportne loterije na »V. Mariborskem tednu«, ker si na ta način zagotovite vse navedene ugodnosti, pomagajte našemu turizmu in touring-sportu ter aktivno sodelujete pri graditvi močne in obsežne turistične organizacije. Cena srečke je samo 10 din in se dobe z vsemi potrebnimi informacijami pri podružnici Jugoslovanskega Touring kluba v Mariboru (Putnik), Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Učitelj: »Otroci, zdaj pa bodite mirni, da bi miško slisali, če bi smuknila po sobi.«

Otroci utihnejo. Zdajci pa se v smrtni tišini oglasi otroški glas: »Zaj je vse tiho, gospod učitelj, spustite miško!«

Bajni zakladi na dnu morja

Anglež Phipps je bil prvi v zgodovini poznani človek, ki se je lotil reševanja potopljenih zakladov iz morja. Leta 1662 je kupil v Londonu neko staro ladjo in jo opremil v ta namen. Spravil se je nad zaklad, ki se je bil potopil v neposredni bližini angleške obale. Poskus se mu je ponesrečil. Kljub svojem neuspehu pa se je Phipps še nadalje bavil s podobnimi načrti in res se mu je nenadno v glavi posvetila resna misel. Ze na povratku domov je iznašel potapljaški zvonec. Angleški kralj ga je zato povzdignil v plemiški stan. Phipps je bil prvi pustolovec večjega stila, ki se je lotil kopanja morskih zakladov. Kmalu so mu sledili mnogi drugi. Seveda ni bila vsem naklonjena sreča, lahko rečemo, da so se večinoma vračali domov razočarani in brez denarja. Mnogokateri je svojo pustolovščino plačal še s smrtjo.

Zgodovina pozna toliko primerov, ko so morški valovi pogoltnili in spravili na dno morja velike in včasih celo bajne zaklade.

„Velika armada“ l. 1582

Španska mornarica — Armada — je postala žrtev strašnega viharja leta 1582. — Morje je takrat pogoltnilo okrog devet milijard zlata v našem denarju. To je bil vojni zaklad, ki ga je peljal s seboj ta velika španska mornarica, ki je hitela nad Angleško, da jo zavaruje. Se preden so začeli ropotati topovi, je vihar opraviil svoje. 30.000 mož se je pogreznilo v morje. Ušla je le admiralska ladja, vendar ne daleč. V zalivu Tobermory ob škotski obali je tudi ta postala žrtev valov. Z njo vred vojni zaklad. 350 let že leži ta ladja na morskem dnu, vendar se doslej še nikomur ni posrečilo, da bi rešil vsaj del potopljenih zakladov. Dogodi se, da viharno morje večkrat vrže na obalo kak španski zlatnik, v znak, da zakladi ne leže preveč globoko.

Zaklad morskega roparja

Drugi je zaklad angleškega morskega roparja Averyja. Avery je bil drzen morski ropar, ki je ob neki priliki oropal velikega mogula iz Hindustana ter mu iztrgal mnogo dijamantov in draguljev, vse skupaj vredno 260.000 zlatih funtov. Tako velik plen je rodil zavist pri njegovih tovariših. Avery je moral bežati in skriti zaklad na otoku Exuma v otočju Bahama. Otok je brez vsake vode in ima kakih 5 km v premeru. Za kopanje tega zaklada bi bilo treba vsekakor manj truda in časa kakor pa za dviganje zaklada velike špan. armade.

Zaklad angleške vojne ladje Bouvery bi morda mikal ljudi, ki jih veseli pustolovščina. To je namreč zaklad zadnjega kralja na otoku Tahitiu. Kapitan Bouveryja se je polastil tega zaklada in ga odpeljal s seboj, ko so mu postala tla na Tahitiu prevroča. Prenesel je zaklad na otok Tonga in ga zakopal vpricho petero svojih tovarišev, ki so še ostali. Tako je od osemnajstega stoletja skriti zaklad vreden več kakor sto milijonov dinarjev. Danes se ne ve točno, na katerem otoku je prav za

prav zaklad zakopan, ker je Tonga ime za skupino koralnih otokov.

Malajski dragulji

Tudi zaklad sultana Malajcev ni tak, da bi ga mogli podcenjevati. Bungsu je bil poslednji malajski knez iz prastarega rodu. Španski osvajalec Corcuera je zvedel za ta zaklad in ga leta 1638 sultanu ukradel. Z njim je bežal na neki otok v Tihem oceanu. Na otoku Taw-Tawi je zaklad zakopal. Preko dvesto izbranih dragih kamnov je bilo v tem zakladu, biservov izredne lepote in vrednosti, med njimi tudi tako imenovani »črni biser«. Malajcev, ki je sam vreden nekaj milijonov. Ta zaklad so ocenjevali takrat kot največji in dejali, da je vreden 3 milijarde dinarjev. Nad krajem, kjer je bil zaklad zakopan je sultan pozneje postavil veliko palačo, ki pa ni več preživela svojega vladarja. Pragost je palačo zakril. Mnogo iskalec zaklada je že tavallo tam in stikalo, vendar sreče ni imel nihče.

Kartaginsko zlato

Ze 2182 let pa je skrit zaklad stare Kartagine. Vreden je več kot milijardo. 400 ladij ga je peljalo preko morja v Španijo za Hamilkarja, očeta slavnega vojskovodje Hanibala, ki se je takrat vojskoval v Španiji. Toda rimske ladje so prežale na sovravnika ter so blizu Kozjih otokov pri Siciliji zalotile kartaginsko brodogradnjo. Vnela se je bitka, ki bi se najbrže slabo končala za Rimljane, da ni večina kartaginskih ladij nasedla na pečine. Morje je pogoltnilo ogromni zaklad. Ker takrat še niso imeli priprav za dviganje zakladov, so na zaklad kmalu pozabili in danes ni mogoče več vedeti, kje točno je kraj nesreče.

Korintski zaklad se da komaj primerjati s kartaginskim tako po letih, še manj pa po vrednosti. Vendar le to je gotovo, da leži ta zaklad v Korintskem zalivu in je vreden nekaj sto milijonov. Zlato, ki so ga peljale rimske ladje, je bilo last rimskega konzula Mumija, ki je leta 146 plenil v Korintu in se je z zakladom vred na povratku v domovino pogreznil v morje. Vendar to ni bilo samo čisto zlato, temveč tudi mnogo srebra.

Žrtev svetovne vojne

Težko je priti na sled potopljenemu zakladu, ki ga je vozil s seboj angleški parnik »Laurentic«. »Laurentic« je vozil iz Amerike v Anglijo. Bila je svetovna vojna in neka nemška podmornica ga je torpedirala prav blizu irske obale. Dosedanji poskusi dviganja so bili izredno težavni, ker se je parnik po torpediranju prekal na dvoje in se je zlato pogreznilo na dno, ruševine ladje pa čezenj. Vendar se je dosedaj posrečilo spraviti na površje dobro petino vrednosti.

Napoleonov plen

Znamenit je tudi Napoleonov zaklad. V njem je bilo več kakor za dve milijardi zlata, mnogo

vojnih načrtov in mnogo najdražjih egiptovskih umetnin. Bojna jadrnica »L'Orient« je te vrednosti vozila v Francijo, vendar so njo in vse ostalo francosko bojno brodogradnjo zalotili Angleži in ga v bitki pri Abukirju uničili. Najdbe bi se razveselili tako zgodovinarji, kakor starinoslovci in iskanci zlata. Zato se večkrat čuje o pripravah in osnovanju narodov za dviganje te ladje. Vendar je glavna ovira pri tem tam, da zahteva Egipt polovico dvignjenega zaklada za sebe. V prvi vrsti pa hoče Egipt imeti za sebe vse umetnostne spomenike, ki bi se potem prenesli v narodni muzej. Pred nekaj leti se je bil Grk Panajotis ponudil egiptski vladi, da bo dvignil zaklad, če mu zagotovi milijon za dvigovalne stroške. Ker je pa Egipt to odklonil, je padlo vse v vodo.

Ženevski obrazi

Titulescu

Prvo mesto med slavnimi ženevskimi govorniki prisojajo v Ženevi romunskemu zunanjemu ministru Titulescu. Zdi se, da je tudi Titulescu sam o tem prepričan, ker spremlja vsak njegov nastop poseben ceremonijal. Titulescu namreč nikoli ne pride pravočasno na sejo. Na zadnji konferenci v Montreuxu bi kmalu prišlo zaradi njegove zamude do zmede. Zasedanje bi moral otvoriti švicarski zvezni predsednik Motta, kakor bi moral Titulescu spregovoriti nekaj besed na čast Švice kot gostiteljce. Toda Titulescu je po svoji stari navadi prišel prekasno. Preostajalo ni drugega, kakor da je Motta začel govoriti. Bil je že skoraj na koncu svojega govora, ko je v dvorano stopil Titulescu ves zasopel. Stopil je takoj za Motta na govorniški oder in začel lepo govoriti, čeprav ni imel pojma, kaj je njegov »predhodni govornik« govoril. Govoril je po svoji navadi odlično in vsi delegati so mu ploskali. Sploh ima Titulescu navado, da govori brez predpriprave. To je tipični patetični govornik, ki mu paletika ne leži v zanosnih kretnjah, temveč v glasu. Nihče do danes ni videl Titulesca z iztegnjenimi rokami. On zna povedati vse, kar ima v načrtu, ne da bi za to porabljal svoje roke.

Kazalec Leona Bluma

Zadnje zasedanje ZN je bil prvi nastop francoskega ministrskega predsednika Leona Bluma pred mednarodnim občinstvom. Zanimivo je, da se na govorniških odrih skoraj vsi ljudje spremenijo. Leon Blum, ki v osebnem razgovoru ljudi kar očara, postane na govorniški tribuni fanatičen dogmatik. Pri njem je značilna ena kretnja: gibanje s kazalcem. Njegov kazalec ni nikdar miren. Z njim giblje, kadar vprašuje ali vzklika, dela z njim pike v zraku, z njim zbira politične račune. To je nekako kretnja vzgojitelja. Blum kot govornik velikokrat spominja na učitelja. Na govorniškem odru se dela strog, kar mu pa nič posebno ne pristaja. Govori zelo jasno in z zvočnim glasom, da naredi na človeka vtis, kakor da njegovo govorjenje ni v skladu z njegovo suho postavbo. Moč njegovega glasu spominja na profesorja, ki je strah in trepet razreda. Vsak trenutek pričakujete, da bo nekoga pozval in ga poslal v kot klecat. Zato pravijo, da dela tak vtis, kakor bi hotel ZN pretvoriti v miren in tih šolski razred.

Komisar Litvinov

Med ostale govornike v ZN spada sedaj sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Pred njegovimi govori imajo vsi velik strah. Vsi so izredno dolgi in se še noben ni končal v pol ure. Litvinov svojih govorov ne govori, temveč jih bere. Včasih francosko, včasih angleško. Osebnost je bolj vnet za angleščino, toda v tem jeziku se zgublja govorniški talent komisarja Litvinova.

Sir Anthony Eden

Tudi govori angleškega ministra Edena niso nobeni biseri v Ženevi. Njegovi govori imajo na sebi znak, kakor da niso besede angleškega ministra. Sicer je pa na Edenu mnogo neangleškega. Več je na njem romanskega, kar se pozna zlasti v govorih. Eden ljubi zanosen govor kakor Titulescu, vendar ga v razgibanosti ne dosega. Pri vsem tem je Titulescov zanos nekam moški, dočim je Edenov pretiran in bolj ženski.

Imate nasmejane govornike in tudi resne, dalje govornike ki se smejejo tudi takrat, ko govorijo o najbolj resnih stvareh. Pa so tudi taki, ki se drže resno, ko govorijo in pripovedujejo šale. Titulescu ljubi humor, vendar je zelo resen govornik. Eden je brez humora, pa se vedno smeje.

Polkovnik Beck

Ce bi med ženevskimi govorniki priredili tekmovalno v tem, kdo ima najmočnejši glas, bi prav

Srebrna mornarica (špansko-francoska) je vozila s seboj iz Amerike zlata in srebra za pet milijard. V mehiškem zalivu je težko natovorjene ladje zalotila angleško-nizozemska mornarica. Vnela se je bitka, kakršnih je videl svet v prvi polovici 18. stoletja prav veliko. Takrat so bili Angleži tisti, ki so svoje evropske konkurente polagoma izirivali iz ameriških kolonij. Pri tem so se opirali na svojo veliko in težko premagljivo mornarico. Ko so zalotili Francoze in Špance, so jih napadli in skoraj vse ladje potopili. Le nekaj tovorov zlata je padlo zmagovalcem v roke. Z vsemi modernimi pripravami so že poskušali najti kraj in ležišče zakladov, vendar doslej sreča ni bila nikomur naklonjena, čeprav leže zakladi le kakih 25 m pod morjem.

gotovo dobil prvo nagrado poljski zunanji minister polkovnik Beck. Beck ima glas vojaka. V dvorani ZN grmi kakor na dvorišču kake kasarne. Beck ni rojen govornik in bere vsako svojo izjavo, tudi najmanjšo, s papirja.

Trojica profesorjev

Pa je zato odlični govornik brez pripravljanja grški delegat Politis, katerega imenujejo s polno pravico za najboljšega govornika v Ženevi. Težko bi našli Francoza, ki bi znal lepše govoriti francosko kakor zna Politis, Grk s ščipalcem na nosu. Nihče se ne zna na govorniškem odru tako preobraziti kakor Politis. Iz majhnega človeka, ki je bolj podoben profesorju majhnega provincijalnega mesta, nastane velikan, kadar začne govoriti. Politis raste na govorniškem odru kakor njegov tovariš Španec Madariaga. Povedati je treba, da so tri ženevske »zvezde« Politis, Madariaga in Vasconcellos drugemu močno podobni po načinu govora. Pri tem ima Politis zelo globok glas, Madariaga bolj sladkega, dočim Vasconcellos skoraj cvilil. Pa vendar so ti trije politiki drug drugemu tako podobni. Vsi trije so univerzitetni profesorji. Madariaga je na madridski politehnik predaval gradnjo železnice, Politis je predaval filozofijo, a Vasconcellos je bil šel klinike za otroške bolezni. Vri trije so učenjaki, ki so jih le razmere privedle pod vpliv visoke politike.

Vsi trije govorniki so zelo poznani in cenjeni zaradi tega, ker so kratki in jedrnat. Toda najdejo se tudi izjeme. Kakor smo dejali, ljubi Litvinov zelo dolge govore, toda svetovni rekord v Ženevi ima iraški delegat, ki je pred tremi leti na razorožitveni konferenci govoril neprekinjeno 3 ure in pol. Ta govor opisati je zelo težko. Ko je govornik končal svoj dolgi govor, ni bilo v dvorani žive duše več.

V trgovini radijskih aparatov: »Prosim, dobite mi Madrid, da bom videl, kako aparat prinaša.«
»Tako.«
»Vidim, da vaš aparat ni kdo ve kaj prida.«
»Zakaj neki?«
»Kar naprej sika in brni.«
»Ali ne veste, gospod, da v Madridu razsaja revolucija.«

Neki zbiratelj avtogramov slavnih ljudi je poslal angleškega pisatelja Kiplinga, naj mu pošlje svoj avtogram. Priložil je zato povratno dopisnico in dvajset šilingov za nagrado.
Kipling mu je dopisnico vrnil s preprostim odgovorom:
»Vsoto prejel.«

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Nizozemci so si tudi za olimpijado v Berlinu že določili svojega kuharja.

Julian Duguid:

Zeleni pekel

Prvo poglavje

Kako srečen je človek, ki vsako jutro poišče svoje mesto v pisarni ali v banki brez vsake posebne želje, točno opravi svojo službo, zvečer pa se vrne domov in sede k dobro obloženi mizi v zavesti, da je izpolnil svojo dolžnost. Tak človek ne sluti nič o mukah svojega bližnjega, kateremu tiči v krvi popotniški bacil. Takemu popotniškemu človeku ni namenjena mirna in tiha sreča. Neodoljivo ga nenadno zvabi iz ozkega doma neznan klic in sinje daljave. Noč in dan ga muči skrivni škrt, ki mu je ime želja za dogodivščinami. Tak človek ne more zaspati, redni obedi na čedno pogrnjeni mizi se mu upro. Zmeraj močnejše ga vleče ven v svet, v puščino. Vsaj enkrat v življenju bi rad stresel s sebe vezi civilizacije. Da pa ne zaslovi kot potepuh in ničvrednež, mora svoj popotniški gon obleči v plašček, ki da temu potepuštstvu trgovski ali sploh kak drug koristen videz.

Zato je tudi Mamerto Urriolagoitia, bolivijski generalni konzul v Londonu spustil v diplomatske kroge vest, da namerava po nalogu svoje vlade raziskati širne gozdne pokrajine v svoji južnoameriški domovini. J. C. Bee-Mason, filmski operater svetovnega slovesa, je pripovedoval vsakomur, kdor je hotel

poslušati, da pripravlja filmsko ekspedicijo na strogo trgovski podlagi. Jaz pa, ki sem komaj obvladoval svoje razburjenje sem resno zatrjeval, da sem dobil nalog od bolivijske vlade, naj uspehe in podatke te nameravane ekspedicije zberem v izčrpnem poročilu.

V nekem oziru nismo niti govorili neresnice. Mamerto Urriolagoitia, čigar ime je njegovim angleškim prijateljem pripravljalo pri izgovorjavi take težave, da ga je kar samo prostovoljno okrajšal v Urrio, bi moral v resnici raziskati notranjost divjega predela džungel v Boliviji. Bee-Mason je v resnici nameraval ohraniti na filmskem traku rezultate tega raziskavanja, meni se je pa prvič v življenju ponudila prilika, da pokažem, kaj zmorem s svojim peresom.

Kljub temu pa smo vsi lagali. V resnici nam je vsem začel v krvi migati popotniški bacil. Sanjarili smo o tabornih ognjih, v pokrajinah, kjer niti denar najbogatejšega človeka na zemlji ne bi mogel za nas ničesar izvoziti. Mukoviti in vendar tako krasni bič popotniškega nagona nas je vse žgalkal v tilniku. Nepotrpežljivo smo dan za dnem trgali liste iz koledarja tiste dolge tedne, preden smo odpotovali.

Ko smo v Tilburyju stopili na krov nekega južnoameriškega parnika, je na Temsi ležala svetlozelena sopara. Iz megle so doneli čudni šumi, se mešali s slanim okusom zraka in nam obljubljali čudne pustolovščine. Zerjavi so drdrali in šumeli, vmes je zdaj pa

zdaj zacvililo javkanje togo napetih žičnatih vrvi, ki so hitele čez skripe. V trebuh ladje so izginjali novi in novi tovari. Vlačilci so hrume vlekli svoje verige, vrvi so plesketale padale v vodo. Od daljnega kolodvora je brližgala v pritajenem kriklu piščalka lokomotive. Ti zvoki so se spletali med sabo kakor vzorci preproge, mednje so se zdaj glasneje, zdaj tišje mešali zvoki ladijske godbe.

Nenadno je plesni komad odrezano nehal in po hodnikih so zahrumeli zvoki narodne himne. Drdrajoče verige od sidra so se umirile. Nežno smo zdrsnili po reki navzdol ob dolgi vrsti žitnih skladišč, ki so tonile v soperi.

Sam sebi smo se zdeli kakor preoblečeni roparji iz 16. stoletja.

Mamerto Urriolagoitia je bil naš vodnik, po poklicu diplomat in učenjak. Njegov poklic je bil zarezan globoko v njegove poteze. Dvanajst let se je boril kot diplomat proti svoji naravi. V teh letih je znal svoj južnjaški temperament in svojo iskro šaljivosti ukrotiti toliko, da je njegovo vedenje pri 32 letih tujcem kazalo mojstrsko zmes resnosti in ljubeznivosti. To krotenje je dalo njegovim porjavlim španskim potezam dostojanstvenost, ki je segala daleč čez njegova leta. Široka pleša na glavi je ta dostojanstvenost vtis še podrtavala. Seveda je moral svoj temperament še zmeraj krotiti. Kadar je kot diplomat moral govoriti previdno, so mu

temne oči vzplamenele in s silo je potlačil marsikateri udaren odgovor. Samo v krogu prijateljev je bilo mogoče spoznati kakšno množina šaljivosti in iskrenosti se je skrivala za to masko.

Bee-Mason, filmski operater, je bil prav tako plešast, toda pri tem se je nehala njegova podobnost z diplomatom. Bil je mršav, tršat in žilav kakor staro bruno. Njega niso ovirala nikak diplomatska premissanja, zato je svoje nazore razglašal z osvežujočim poudarkom. Za njegovimi naočniki v jeklenem okvirju se je svetila dvojica jasnih nemirnih oči, sredi obraza, ki je bil podoben obrazu spokornega duhovnika.

Ko je Bee-Mason prvič sledil svojemu popotniškemu nagonu, je že skoraj dopolnil 40 let. Njegovi poznejši doživljaji so zgovorno kazali, kakšno je bilo njegovo življenje potem. Med svetovno vojno je bil vojni fotograf v Franciji, Belgiji in Rusiji. Potem je šel kot filmski operater z zadnjo Shackletonovo ekspedicijo na južni tečaj. Udeležil se je tudi oksfordske ekspedicije, ki je šla na severni tečaj pod Worsleyevim vodstvom. Njegovo mišljenje je polnilo veličastje ledu. Ure in ure je pripovedoval o grmenju lomečega se plavajočega ledu, o vozilih, ki jih je zdrobila ledena pest zime. Pripovedoval je o krasni jeklenomodri barvi ledu in o plesočem zraku, ki je slepil oči, oni pa so morali v samih pižamah delati in se pretegovati po mrzlih ladijskih vrveh.